

ת"פ 46701/08/22 - מדינת ישראל נגד דין טאהר,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 46701-08-22 מדינת ישראל נ' טאהר (עציר)

לפני כבוד השופט אמיר טובי, שופט בכיר
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
דין טאהר, (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד איציק פרץ

ב"כ הנאשם: עו"ד אביב חוזה (מטעם הסנגוריה הציבורית)

הנאשם באמצעות הליווי

גזר דין

ההליך וכתב האישום

1. הנאשם הורשע, על סמך הודאתו, שניתנה בהתאם להסדר, במסגרתו תוקן כתב האישום בעבירות שלהלן: שוד בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); החזקת סם מסוכן לצריכה עצמית, עבירה לפי סעיפים 7(א)+(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973; והפרעה לשוטרי במילוי תפקידו, עבירה לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

הסדר הטיעון לא כלל הסכמה עונשית ונקבע כי לעניין זה יוכל כל צד לטעון באופן חופשי.

2. בכתב האישום המתוקן (להלן: "כתב האישום") נאמר כי בתאריך 7.8.2022, בשעה 6:30 או בסמוך לכך, עמדה אידה ד"י, ילידת 1939 (להלן: "המתלוננת") ברחוב מעלה השחרור 21 פינת רחוב מרכוס בחיפה, כשהיא אווזת ביד ימין בתיק ובתוכו טלפון מסוג Redmi, ארנק המכיל 150 ש"ח במזומן, תעודת זהות וכרטיס קופת חולים (להלן: "התיק", "הטלפון" ו"הכסף", בהתאמה).

3. הנאשם, אשר עבר במקום, הבחין במתלוננת, החליט לשדוד ממנה את התיק, תפס בו ומשך אותו בחוזקה.

המתלוננת ניסתה להתנגד ולאחוז בתיק, אולם הנאשם לא הרפה ומשכו מידיה בחוזקה. נוכח עוצמת המשיכה, נפלה המתלוננת ארצה וצדה הימני ופניה נחבטו קשות במדרכה (להלן: "השוד").

4. בשלב זה, נמלט הנאשם לכיוון רחוב מרכוס כשהוא נוטל ונושא עמו את התיק בכוונה לשלול אותו מהמתלוננת שלילת קבע. זמן קצר לאחר מכן, הוציא הנאשם מהתיק את הטלפון והכסף, והשליך את התיק עם יתר תכולתו בקרבת מקום.

5. כתוצאה מהשוד, נגרמו למתלוננת שברים ברצפת ארובת עין ימין עם מעורבות התעלה האינפרה-אורביטלית; חתך אופקי במצח מעל גבה ימין באורך 2.5 ס"מ עם המטומה סביבו; המטומה פרי-אורביטלית בארובת העין; המטומה פרי-אורביטלית מימין עם בועות אוויר; שברים של הסינוס המקסילרי הימני בדפנות קדמי, מדיאלי ולטרלי עם תוכן דמי בארובת הסינוס; המטומה אקסטרה קונאלית קטנה מתחת לשריר הרקטוס אינפריורי בארובת עין ימין; שבר קומפלקס זיגומטי מימין עם תזוזה קלה, ופריקה קדמית תחתונה של הכתף. המתלוננת הובהלה באמבולנס למרכז הרפואי רמב"ם ונזקקה לטיפול רפואי.

6. בשעה 9:50 או בסמוך לכך, מכר הנאשם את הטלפון הגנוב ברחוב הרצל בחיפה, בסמוך למינימרקט "אליאור", וקיבל תמורתו 285 ש"ח.

7. עוד באותו היום, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, רכש הנאשם סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל 0.15 גרם נטו, והחזיק אותו עד שעה 18:00 או בסמוך לכך.

8. בשעה 18:00 או בסמוך לכך, אותר הנאשם ברחוב בלפור בחיפה ונעצר כדין בחשד למעורבותו בשוד. הנאשם התנגד למעצרו בכך שלא אפשר לשוטרים לאזוק אותו, הניף ידיו לכל עבר ודחף את השוטרים בידיו וברגליו בחוזקה, וזאת בכוונה להפריע להם כשהם ממלאים תפקידם כחוק ולהכשילם בכך. השוטרים הורידו את הנאשם לקרקע ואזקו אותו תוך שימוש בכוח.

ראיות לעונש

9. במסגרת ראיותיה לעונש, הגישה המאשימה את תדפיס רישומו הפלילי של הנאשם, המלמד כי לחובתו שש הרשעות קודמות בעבירות אלימות ורכוש, כאשר על חציין חלה התיישנות. הרשעותיו הקודמות של הנאשם כוללות, בין היתר, עבירות של פריצה לרכב בכוונה לגנוב, גניבה מרכב ושוד מזוין/בחבורה/באלימות. הרשעתו האחרונה הינה מיום 1.2.2023 בעבירה של החזקת אגרופן או סכין שלא כדין, בגינה הוטל עליו, בין היתר, עונש מאסר בפועל למשך 30 ימים.

10. מטעם ההגנה לא הוגשו ראיות לעונש.

טיעוני הצדדים לעונש

11. בפתח טיעוניה לעונש עמדה המאשימה על חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, בייחוד שעה שעבירת השוד הופנתה כלפי קשישה, שהינה בבחינת "טרף קל". ביצוע עבירה זו פגע במידה רבה בערכים חברתיים חשובים ובכללם הגנה על שלומו וביטחונו של הציבור, ועל הקשישים במיוחד ועל המתלוננת בפרט, וכן בערך של כבוד האדם וזכותו לקניינו. עבירת החזקת הסם פגעה בערך של שלום הציבור ובריאותו, ועבירת ההפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו פגעה בשלטון החוק.

נטען כי הנאשם פעל בצורה מתוכננת ומחושבת, תוך שניצל את פערי הכוחות והגיל בינו לבין המתלוננת, והפעיל כלפיה כוח רב עד שנפלה ונחבלה באופן ממשי. ניתן לדמין על נקלה את הפחד והבהלה שאחזו במתלוננת במהלך האירוע, לצד הכאב הפיזי שחשה כתוצאה מהחבלות המשמעותיות שנגרמו לה. נאמר כי אירוע מסוג זה מותיר טראומה בנפשו של קרבן העבירה, מקל וחומר כאשר מדובר בקשיש, ועלול להחמיר את קשיי התפקוד, הבדידות והמצב הבריאותי שפעמים רבות קיימים ממילא בשל גילו המתקדם. עוד נטען כי הסיבה לביצוע השוד הייתה ככל הנראה רצונו של הנאשם להפיק רווח כספי קל לצורך רכישת סמים ושימוש בהם. בהתייחס לעבירות האחרות שבוצעו על ידו, הרי שבמעשיו גילה הנאשם היעדר מורא מהחוק ומהאמונים על אכיפתו.

12. בשים לב לסמיכות הזמנים ולקשר בין העבירות בהן הורשע הנאשם, סבורה המאשימה כי יש לראות בהן משום אירוע עברייני אחד, בגינו עתרה לקבוע מתחם ענישה הנע בין 4 ל-6 שנות מאסר בפועל. זאת, בין היתר, בשים לב למדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, כפי שהיא משתקפת מהפסיקה אליה הפנתה.

13. נוכח עברו הפלילי של הנאשם, המלמד על כך שעונשים שהוטלו עליו בעבר לא הרתיעו אותו מלשוב ולבצע עבירות ואף להסלים את מעשיו, ביקשה המאשימה לגזור את עונשו ברף הבינוני-גבוה של המתחם שהתבקש על ידה, לצד עונש מאסר מותנה ופיצויים לטובת המתלוננת.

14. בניגוד לעמדת המאשימה, טען הסנגור כי אין ראיות לכך שלביצוע עבירת השוד קדם תכנון כלשהו, והדבר אף לא בא לידי ביטוי בעובדות כתב האישום. אין המדובר במקרה בו בחר הנאשם לשדוד דווקא קשישה בשל העובדה כי היא מהווה "טרף קל" עבורו; המפגש עמה ברחוב היה ספונטני ובחקירתו טען הנאשם כי אפילו לא ראה את פניה שעה שהחליט לגנוב את תיקה.

15. ההגנה הדגישה כי אינה מקלה ראש בחומרת החבלות שנגרמו למתלוננת כתוצאה מאירוע השוד. יחד עם זאת, נטען כי האלימות שהופעלה כלפיה על ידי הנאשם הייתה ברף נמוך מאוד והתבטאה בתפיסת התיק ומשיכתו בחוזקה. החבלות שנגרמו למתלוננת אינן תוצאה ישירה של תקיפתה בידי הנאשם, אלא של נפילתה ארצה. בשל עובדה זו, נאמר כי סביר להניח שניתן היה לייחס לנאשם עבירות קלות יותר.

16. לאור האמור ובשים לב לפסיקה אליה הפנה, ביקש הסנגור לקבוע מתחם ענישה הנע בין 22 ל-40 חודשי מאסר פועל, כאשר אף לשיטתו קיימת זיקה בין כל העבירות אותן ביצע הנאשם, המהוות אירוע אחד.

17. בבחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, התייחס ב"כ הנאשם לנסיבות החיים הקשות של שולחו, אשר נחשף לאירועים קשים ולאלימות מילולית ופיזית חמורה בתא המשפחתי. נטען כי הנאשם נאלץ לנטוש את ספסל הלימודים ולצאת לשוק העבודה בגיל צעיר, והמניעים להסתבכויותיו הפליליות היו מצוקה כלכלית ממנה סבל. עוד הוסיף הסנגור כי הנאשם החל להשתמש בחומרים ממכרים מגיל צעיר, אך יחד עם זאת במהלך אחד מניסיונות השיקום שעבר, הוא הצליח להשלים 12 שנות לימוד ואף ניגש לחלק מבחינות הבגרות.

לצד האמור, ביקש הסנגור להתחשב בגילו הצעיר של הנאשם, בעברו הפלילי שאינו מכביד, בהודאתו ובנטילת האחריות מצדו על מעשיו, המגלמות הבעת חרטה כנה ורצינית, ואשר חסכו את הצורך בהעדת עדים רבים, ובכללם המתלוננת. כן ביקש לקחת בחשבון את תקופת מעצרו של הנאשם, במהלכה חווה בדידות רבה ונעדר תמיכה כלשהי.

18. בנוסף, הפנתה ההגנה למסקנות דו"ח ועדת דורנר, לפיהן עונשי מאסר עלולים לעודד נטייה לעבריינות, ולכן במקרים המתאימים יש לתת עדיפות לענישה ושיקום מחוץ לכותלי הכלא. נטען עוד כי השתת עונש מאסר ממושך על הנאשם עלולה לפגוע באמו נוכח העובדה שהנאשם עוזר בפרנסתה.

19. בסיכומי של דבר, ביקש הסנגור לגזור את עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם העונש לו עתר.

דברו האחרון של הנאשם

20. בדברו האחרון הביע הנאשם צער וחרטה על מעשיו, באומרו כי כל האירוע קרה תוך שניות וכי לא התכוון לשדוד את המתלוננת דווקא. לדבריו, עד עכשיו הוא חושב על האירוע ואוכל את עצמו מבפנים.

דיון והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

21. בבואו לגזור את עונשו של הנאשם העומד בפניו, נדרש בית המשפט לפעול בהתאם לעיקרון ההלימה, המחייב קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירה, נסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לצורך כך, על בית המשפט להתחשב בערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים ובכלל הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40 לחוק העונשין.

22. עבירת השוד בנסיבות מחמירות, בה הורשע הנאשם, היא עבירה חמורה ביותר, ולא בכדי קבע המחוקק בצדה עונש מאסר בן 20 שנים. בית המשפט העליון עמד במספר רב של הזדמנויות על חומרתה של עבירה זו, שיש בה כדי לפגוע בביטחון האישי של קורבן העבירה וברכושו וכן בתחושת הביטחון של הציבור בכללותו, בשלומם וברוחות. בפסיקה הודגש הצורך להיאבק בתופעה מכוערת זו, במיוחד כאשר המעשים מופנים כלפי קשישים וקבוצות מוחלשות אחרות בחברה, בין היתר בדרך של הטלת עונשים מרתיעים. יפים לעניין זה הדברים שנאמרו בע"פ **Edika Kvartskhava 1660/19 נ' מדינת ישראל** (23.10.19):

"אין צורך להכביר במילים ביחס לחומרה הטמונה במעשים בהם הורשעו המערערים. בית משפט זה קבע וחזר וקבע כי "בעבירות גניבה או שוד המכוונות כנגד קשישים נעוצה נבזות מיוחדת, המצדיקה השתת ענישה ממשית ומרתיעה הכוללת רכיב משמעותי של מאסר מאחורי סורג ובריח" ... בית משפט זה גם עמד פעמים רבות על תפקידו בהגנה על קשישים וחסרי ישע, תוך הדגשה של ההשלכות האישיות החברתיות הקשות הנלוות לתופעה של שוד קשישים...

...שוד או גניבה מקשים ומחסר ישע, נתפס כמעשה שיש בו כיעור מוסרי גדול יותר מעבירה "רגילה" של שוד או גניבה, בהיותו הפרה של הציווי "והדרת פני זקן" הנתפס כמעין חוק טבע בכל חברה אנושית. העבירה של שוד קשישים היא מעשה נקלה ובזוי במיוחד, גם בקוד העברייני, ולא בכדי היא נחשבת לעבירה הנמצאת בתחתית "שרשרת המזון" של העבירות ושל העבריינים".

בע"פ 6056/18 **אדרי נ' מדינת ישראל** (16.5.2019) נאמר:

"אין צורך להכביר במילים על חומרת מעשהו של המערער. פגיעה בקשישים ובחסרי ישע נמנית עם המעשים הנקלים והבזויים ביותר שידעה החברה. מעשים אלו פוגעים באופן חמור בביטחון האישי של הקורבנות - ושל אוכלוסיות שלמות - ובזכותם להתקיים בכבוד וללא מורא. מעשים אלו אף משקפים דפוס התנהגות אנטי סוציאלי אשר מגלם בתוכו אכזריות ואדישות לנזק הנגרם לקורבן העבירה (ראו ע"פ 3307/08 **מדינת ישראל נ' טועמי** [פורסם בנבו] (4.3.2009)). לא אחת עמד בית משפט זה על תפקידו בהגנה על חסרי ישע ועל קשישים, שמטבע הדברים מהווים טרף קל ונוח לעבריינים. תפקידנו זה מחייב גזירת עונשים מחמירים ומרתיעים. אמנם הענישה היא לעולם אינדיבידואלית, ושומה על בית המשפט לשקול את נסיבותיו האישיות של כל נאשם ונאשם, אפילו מדובר בעבירה שקורבנה הוא קשיש (ע"פ 6202/10 **מדינת ישראל נ' ישראילוב** [פורסם בנבו] (15.3.2011)). ואולם, בעבירות המבוצעות נגד אוכלוסיות חלשות עיקרון הענישה האינדיבידואלית לרוב ייסוג אל מול אינטרסים כבדי משקל ושיקולי ענישה אחרים, שבמרכזם עקרונות הגמול וההרתעה.... אין תמה אפוא שהפסיקה דהאידינא מצביעה על מגמת ענישה מחמירה ומרתיעה: מגמה זו היא חלק מהמאבק לעקירת התופעה של פגיעה בקשישים ובחסרי ישע מן השורש (ראו עניין אלייב, פסקה ו; ע"פ 5931/11 **עבדוליב נ' מדינת ישראל**, [פורסם בנבו] פסקה

19-18 (22.10.2013); וכן ע"פ 5063/10 **מדינת ישראל נ' איסאקוב**, [פורסם בנבו] פסקה י"ב (29.5.2011). ענישה כאמור היא כורח המציאות בימים שבהם מעשי שוד קשישים הולכים ופושים במקומותינו (ראו ע"פ 304/85 **תורג'מאן נ' מדינת ישראל**, פ"ד לט (4) 74 (1985)).

23. הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע עבירת השוד בענייננו הם שלמות גופה ורכושה של המתלוננת, כמו גם האוטונומיה שלה, וכן שלמות גופו וביטחונו של הציבור בכללותו. עבירת הסמים בה הורשע הנאשם פגעה בערך של שלום הציבור ושמירה על בריאותו, ואילו העבירה של ההפרעה לשוטר במילוי תפקידו פגעה בסדר הציבורי ובשלטון החוק. על חומרת הפגיעה בערכים המוגנים של שלום הציבור וביטחונו בעבירות שוד עמד בית המשפט במספר הזדמנויות. בע"פ 6862/13 **חיג'אזי נ' מדינת ישראל** (7.7.2014), נאמר:

"עבירות של שוד על דרך תקיפה ברחוב פוגעות לא רק בקורבן אלא בתחושת הביטחון האזרחית הכללית. אחת הציפיות הראשונות של אנשים היוצאים מביתם לרחובות העיר כי היכולת להתנהל בביטחון וללא אימה, ולא כל שכן בסביבה היומיומית המוכרת. על כן, אין מקום לראות את העבירה שבה נכשל המערער כעבירה קלה, גם אם קיימים מעשי שוד הנעברים בנסיבות מחמירות יותר".

ראו עוד בנדון: ע"פ 2163/05 **אלייב נ' מדינת ישראל** (12.12.2005).

24. בבואי לבחון את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, נתתי דעתי לכך שמעשיו של הנאשם לא התאפיינו בתחכום מיוחד או בתכנון מוקדם. יש להניח כי בחירתו במתלוננת הייתה אקראית ומתוך החלטה רגעית וספונטנית לנצל הזדמנות שנקרתה בדרכו.

25. עוד בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ראיתי להביא בחשבון את הנזק הפיזי שנגרם למתלוננת. מדובר בילידת 1939, שנפלה ארצה מעוצמת מעשיו של הנאשם, שמשך בחוזקה את התיק בו אחזה. כתוצאה מנפילתה צדה הימני ופניה נחבטו קשות במדרכה ונגרמו לה שברים ברצפה של ארובת העין, שברים בדפנות של הסינוס המקסילרי, שבר בעצמות הלחי, חתך במצח, פריקה של הכתף והמטומות ממושטות בחלקים שונים בפניה. בהערת אגב אציין כי על אף שב"כ המאשימה הצהיר בישיבה שהתקיימה בפניי ביום 16.1.2023 כי במסגרת ראיותיה לעונש תבקש המאשימה להגיש מסמכים רפואיים הקשורים למתלוננת, לא נעשה הדבר. בכתב האישום צוין אמנם כי בעקבות החבלות שנגרמו לה, הובהלה המתלוננת למרכז הרפואי רמב"ם ונזקקה לטיפול רפואי, אך לא הוצג כל תיעוד לעניין זה, ועל כך אין לי אלא להצר. הצגת תיעוד כאמור היה בה כדי להציג את התמונה המלאה בפני בית המשפט וראוי היה שכך יעשה. בכל מקרה, ברי מעובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם, כי נגרמו למתלוננת חבלות חמורות ומשמעותיות.

26. לצד הנזק הפיזי שנגרם למתלוננת, יש ליתן את הדעת גם לנזק הנפשי שיש להניח כי נגרם לה בעקבות מעשיו של הנאשם. נזק זה אינו מתבטא רק באימה ובפחד שניתן לשער כי אחזו בה בשעת המעשה, אלא גם בחרדה ובאובדן תחושת הביטחון העצמי והיכולת לקיים חיים עצמאיים, שיש להניח כי ילוו אותה בעתיד. בהקשר זה אני רואה להפנות לדברי בית המשפט העליון בע"פ 1660/19 הנ"ל, באומרו את הדברים הבאים:

"המעשה של שוד קשישים, תוך שימוש באלימות, הוא מעשה אלימות מן החמורים ביותר. מדובר בניצול חמור, בזוי, של חוסר הישע של הקורבן, נטילת מעותיו ורכושו והותרתו מצולק בגופו ובנפשו. לא רק קורבן השוד נפגע. נפגעים עמו כל הנמנים על שכבות הגיל האלה - המאבדים את הביטחון ביכולתם לקיים חיים עצמאיים, ונפגעים באיכות חייהם בשל עצם החרדה שמוטבעת בהם בעת שהם לומדים על ביצוע העבירות מסוג זה. קורבנות אלה שכבר נפגעו ואלה שחוששים מפגיעה, מאבדים את שלווה נפשם. זוהי פגיעה באוכלוסיה שלמה של מבוגרים ובני משפחתם..."

מי ימוד את האימה, הפחד, הבושת והצער של קשיש - פעמים רבות קשיש המתגורר בגפו - שנפל קורבן לעבירה של שוד וגניבה. אכן, לא כל קשיש הוא חסר ישע, אבל אין כוחו של קשיש כשל אדם צעיר, שיכול לעיתים להתגונן או לרדוף אחר הגנב או השודד. נקל לשער את התחושה המתסכלת עד-מאוד של השפלה וחוסר אונים של קשיש שנפל קרבן לעבירה כגון דא. ניסיון החיים מלמד כי איכות החיים של קשישים אחרי מעשה שוד או גניבה אינה כתמול שלשום. אף יש שאורחות חייהם השתנו והתהפכו בעקבות אירוע טראומטי של גניבה או שוד, לאחר שלהוותם נוכחו לדעת כי ביתם כבר אינו מבצרם. תופעות של חוסר אמון בבני אדם, בידוד והסתגרות נפשית לצד התבצרות פיזית (סורגים ומנעולים), חשש, אבדן ביטחון עצמי, נדודי שינה ועוד תופעות והשלכות המשפיעות על הקשיש ועל בני משפחתו. מכאן מידת הסלידה של החברה ביחס לשוד וגניבה מקשישים, ומכאן החומרה היתרה שבתי המשפט מייחסים לעבירה זו בהיבט של שיקולי גמול והלימה" (ע"פ 1864/11 דוידוב נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 7 (7.11.2012)).

ועוד בעניין זה ראו דברי בית המשפט בע"פ 1261/15 **מדינת ישראל נ' דלאל** (3.9.2015), שם נאמר כי:

"בצד הנזק הכלכלי, נגרם לא אחת גם נזק פיזי, רגשי ותפקודי. הבטחון העצמי מתערער, האמון בזולת נגרע, עד כי לעיתים הפגיעה היא חסרת תקנה. אנו מצוים לגמול ולהרתיע: "בית משפט זה רואה בענישה המחמירה בנושאים אלו את תרומתו להגנה על קשישים וביטוי לרצונו להבטיח כי גם בערוב ימיהם לא יהפכו מי שאינם עוד בשיא כוחם הפקר למעשי בריונות, ולא תיפגע איכות חייהם" (ע"פ 1044/13 זידאן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.10.2013), פסקה 20 לחוות דעתו של השופט י' דנציגר (להלן: עניין זידאן); ע"פ 2309/07 בושרי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] פסקה

ד(1) לדברי השופט (כתוארו אז) א' רובינשטיין (7.11.2007)). ידיעתו של קשיש, קרבן מעשה שוד - בין בפועל, בין בכוח - כי רשויות האכיפה והמשפט ניצבות לימינו, וכי השודד עתיד להימצא שנים ארוכות מאחורי סורג וברית, תורמת את תרומתה לעידוד הקרבן לחזור לתפקוד ולשגרה, לבטוח בעצמו ובזולתו."

ראו עוד בנדון: ע"פ 9978/04 **שבתיב נ' מדינת ישראל** (28.03.05); ע"פ 4152/13 **ישראלי נ' מדינת ישראל** (13.08.14); ע"פ 588/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (27.8.13).

27. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות מלמדת כי מנעד הענישה הוא רחב ותלוי בנסיבותיו הפרטניות של כל מקרה וכן בנסיבותיו של העושה. עמד על כך בית המשפט בע"פ 4442/19 **מדינת ישראל נ' שוץ** (13.11.2019), שם נאמר כי:

"לעבירת השוד בנסיבות מחמירות פנים רבות ומשכך הענישה בגינה היא מגוונת" בשל השוני במידת הפגיעה בערכים המוגנים ובמאפיינים הנסיבתיים של המקרים השונים ובכלל זה שימוש בנשק וסוג הנשק; מידת האלימות שהופעלה ותוצאותיה; חומרת הפגיעה של הקורבן; זהות הקורבן כמשתתף לקבוצות הטעונות הגנה יתרה כמו למשל קשישים (ע"פ 3338/13 טחימר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] סעיף 3 לפסק הדין (19.2.2015) או עובדי לילה בתחנות דלק ונהגי מוניות (ע"פ 1698/16 דמלאו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (8.11.2016) [להלן: עניין דמלאו, ע'ב]); מידת התכנון; הנזק הכלכלי והנפשי שנגרם וכיוצא באלה היבטים, המשמשים שיקולים בקביעת מתחם העונש ההולם". (ע"פ 5430/16 אפשטיין נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 12 (1.8.2017))."

כן ראו הדברים שנאמרו בהקשר זה בע"פ 4841/13 **ספי נ' מדינת ישראל** (6.2.2014):

"באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר (בבלי, חולין כז ע"ב), ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת "תג העונש" לעבירה זו - אין זה דיון של עבירה שנעברה תוך פגיעה פיסית אלימה לעבירה שבוצעה על דרך הפחדה בלבד; אין זה דיון של עבירה שנעברה לאחר תכנון והכנה מוקדמים לעבירה אקראית-ספונטנית; אין זה דיון של עבירה שנעברה בחבורה לדיון של עבירת אדם יחיד; אין זה דיון של עבירה שנעשתה תוך שימוש בנשק, חם או קר, לעבירה שנעשתה ללא שימוש בנשק; אין זה דיון של עבירה חד פעמית למסכת שיטתית של עבירות".

ראו עוד: ע"פ 1167/21 **חוג'יראת נ' מדינת ישראל** (31.5.2021); ע"פ 9053/20 **כהן נ' מדינת**

ישראל (22.3.2021).

28. יחד עם זאת, פטור בלא כלום אי אפשר ועל כן להלן מספר דוגמאות מן הפסיקה.

בע"פ 4001/22 פלוני נ' מדינת ישראל (15.11.2022) נדון עניינו של מי שהורשע בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, כליאת שווא, שיבוש מהלכי משפט והפרת הוראה חוקית. באותו מקרה שהה המערער בבני ברק בניגוד לצו הרחקה, והבחין במתלוננת, שזכתה בסכום של 5,005 ש"ח בהגרלה של מפעל הפיס. המערער חטף את ארנקה וגרם לנפילתה וחבלתה. בהמשך הוא נמלט לכיוון בניין מגורים, נכנס לדירה ונעל אותה מבפנים על יושביה. כשהגיעו כוחות משטרה עלה המערער לגג ואיים לשים קץ לחייו, תוך שהוא משליך מסמכים אותם שדד מהמתלוננת. בית המשפט המחוזי גזר על המערער 5.5 שנות מאסר וערעור על חומרת העונש התקבל, באופן שבית המשפט העליון הקל בעונשו של המערער נוכח מצבו המורכב, והעמיד אותו על 5 שנות מאסר בפועל.

בע"פ 5608/19 אזברגה נ' מדינת ישראל (9.1.2020) דובר במי שהורשע על סמך הודאתו בביצוע עבירה של שוד בנסיבות מחמירות. המערער פגש בקורבן העבירה, הסובל מקושי בהליכה, בסמוך לקיוסק, עקב אחריו בעודו עולה על מטרונת לכיוון ביתו, ומשנכנס לבניין, התנפל עליו מאחור, חנק אותו, הפילו ארצה, תקף אותו באגרופים, נשך אותו בידו ושלף מכיס מכנסיו סך של 2,600 ש"ח ונמלט מהמקום. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל וגזר על המערער 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל. במהלך דיון שהתקיים בבית המשפט העליון, הוצע למערער לשקול באם הוא עומד על ערעורו, ובעקבות כך חזר בו המערער מן הערעור.

בע"פ 4442/19 מדינת ישראל נ' שוץ (13.11.2019) קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה על קולת העונש שהושת על המשיבים, שהורשעו בשתי עבירות של שוד בצוותא בנסיבות מחמירות. אחד המשיבים הורשע בנוסף גם בעבירה של תקיפת שוטר. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם ביחס לאותו משיב, צעיר ללא עבר פלילי, נע בין 20 ל-36 חודשי מאסר בפועל, וגזר עליו 20 חודשי מאסר. לגבי המשיב הנוסף נקבע מתחם בטווח שבין 24 ל-48 חודשי מאסר, נוכח האלימות שהפעיל במהלך מעשה השוד. על משיב זה נגזרו 28 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש והחמיר בעונשם של המשיבים, באופן שהוסיף לעונשו של כל אחד מהם 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

בע"פ 772/13 יחיא נ' מדינת ישראל (29.6.2014) נדון עניינו של מי שהורשע בעבירת שוד בניגוד לסעיף 402(א) לחוק ושהייה בלתי חוקית בישראל. באותו מקרה שדד המערער את תיקה של אישה שישבה על ספסל בגן ציבורי. זו רדפה אחריו והשיגה אותו, שאז חסם המערער את פיה כדי להשתיקה, אחז בידה בכוח והפילה ארצה. המערער שכב על גופה של המתלוננת, הכניע אותה ולאחר מכן קם ונמלט מהמקום כשהתיק בחזקתו. כתוצאה מהאירוע נשרטה המתלוננת ונגרם לה שטף דם קל בידה. בית המשפט המחוזי גזר על המערער 4 שנות מאסר לריצוי בפועל. ערעורו על חומרת העונש התקבל, באופן

שבית המשפט העליון העמיד את עונשו בגין שתי העבירות בהן הורשע על 24 חודשי מאסר בפועל.

29. לא ראיתי להידרש באופן מפורט לעבירות הנוספות בהן הורשע הנאשם - החזקת סם מסוכן לצריכה עצמית והפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו, באשר עבירות אלה נבלעות בחומריתה של עבירת השוד בנסיבות מחמירות. אין בכך כדי לקבוע כי לא יינתן ביטוי עונשי לעבירות הנוספות, אך איני רואה מקום להתייחס אליהן בהרחבה.

30. נוכח הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות בענייננו, מידת הפגיעה בהם ובשים לב לנסיבות הקשורות בביצוען ומדיניות הענישה הנוהגת, אני קובע כי מתחם העונש ההולם בגין העבירות בהן הורשע הנאשם נע בין 24 עד 52 חודשי מאסר, לצד עונשים נלווים.

גזירת העונש בתוך המתחם

31. בגזירת העונש בתוך המתחם שנקבע לעיל, נתתי דעתי להודאתו של הנאשם בעבירות שיוחסו לו בשלב מוקדם של ההליך. הודאה זו מבטאת נטילת אחריות מצדו על מעשיו והובילה לחיסכון בזמן שיפוטי יקר. בנוסף, חסכה הודאה זו את הצורך בהעדתם של עדי התביעה, ובראשם המתלוננת, על כל הקושי הכרוך בכך.

32. לחומרא ראיתי להביא בחשבון את עברו הפלילי של הנאשם, שחרף גילו הצעיר צבר לחובתו שש הרשעות קודמות בשלל עבירות וריצה כבר מספר מאסרים בפועל. למרבה הצער, נראה כי הנאשם לא השכיל ללמוד מהסתבכויותיו בעבר, ועל אף המחירים ששילם בגין המשך לנ ג דרך עבריינית המובילה אותו עמוק יותר אל עולם הפשע והעבריינות. נוכח גילו הצעיר, יש לקוות כי הוא יתפוס עצמו בידיים וינצל את תקופת מאסרו על מנת לעבור הליך שיקומי שיאפשר לו לפתוח, עם שחרורו, דף חדש בחייו.

33. בהתחשב במכלול האמור, יש בדעתי לגזור את עונשו של הנאשם בחציו התחתון של המתחם שנקבע לגביו.

34. סיכומי של דבר, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל, שמנינם יחל ממועד מעצרו ביום 7.8.2022.

ב. 8 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור משך שלוש שנים כל עבירת רכוש או אלימות מסוג פשע ויורשע בגין אחת מהן.

ג. פיצוי למתלוננת בסך 7,000 ש"ח, שישולם בעשרה תשלומים חודשיים שווים ורצופים ע"ס 700 ₪ כל אחד. מועד תשלום השיעור הראשון יחול ביום 1.6.2023 ויתר התשלומים ב-1 לכל חודש עוקב. לא שולם אחד התשלומים במלואו או במועדו תעמוד כל היתרה לסילוק מידי בצירוף ריבית פיגורים על פי דין.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, ח' אדר תשפ"ג, 01 מרץ 2023, במעמד הנוכחים.